

Tallers i activitats per realitzar a Can Girona

A continuació us proposem algunes activitats i tallers per desenvolupar durant les vostres estades al terreny de Can Girona, ja sigui per conèixer millor la naturalesa que ens envolta o bé per ajudar a l'ambientalització del terreny i el seu entorn.

Si voleu saber-ne més podeu trobar més recursos i tallers sostenibles a la nostra web: [Tallers sostenibles per fer de campaments](#)

IDENTIFICACIÓ DE PLANTES AUTÒCTONES

Descripció de l'activitat

Aquesta activitat consisteix en realitzar una descoberta dels entorns que rodegen els terrenys d'acampada i la finca de Can Girona, tot identificant aquelles plantes que pertanyen pròpiament a la flora i la vegetació autòctones de la zona.

També pot ser interessant acompanyar la descoberta amb un recull d'imatges fotogràfiques, per tal de poder compartir després els resultat, sense necessitat d'arrencar cap planta ni malmetre'n cap part.

Objectius

Amb la realització d'aquesta activitat podrem conèixer amb detall l'estat de la vegetació autòctona de la zona que mostregem, pròpia de la Serralada Litoral, tot familiaritzant-nos amb les seves característiques i el seu hàbitat.

Material

Per a la realització d'aquesta activitat, caldrà disposar de **fitxes explicatives** o un herbari que ens permetin identificar la vegetació autòctona de la zona, tot distingint-la de la resta de plàntules.

També recomanem portar una **càmera de fotografies** (o un mòbil amb càmera) i **una llibreta i un llapis** per poder anotar les característiques que conformen l'hàbitat on hem trobat cada un dels exemplars.

Dades complementàries

Durada de l'activitat: 4 hores

Més informació

Flora amenaçada al Parc de la Serralada Litoral

<http://parcs.diba.cat/documents/189633/e2f4e18e-fbfe-4cda-b667-371f2bf6d24b>

Can Girona. Una finca singular de Martorelles de Dalt

<http://joansanjuanescuirol.webnode.es/news/can-girona-una-finca-singular-de-martorelles-de-dalt/>

DESCOBERTA DEL BOSC DE RIBERA

Descripció de l'activitat

A tocar dels terrenys de Can Girona, hi trobem l'emplaçament de l'antic torren de can Gurri, característic per la seva frondositat, i ben identificable pel bosc de ribera que el ressegueix a banda i banda. Aquesta activitat consisteix en realitzar una descoberta dels entorns del torrent tot identificant aquelles plantes que pertanyen pròpiament al bosc de ribera.

També pot ser interessant acompanyar la descoberta amb un recull d'imatges fotogràfiques, per tal de poder compartir després els resultat, sense necessitat d'arrencar cap planta ni malmetre'n cap part.

Objectius

Amb la realització d'aquesta activitat podrem conèixer amb detall les característiques del bosc de ribera i aprendrem a diferenciar els elements que l'identifiquen com a ecosistema propi.

Material

Per a la realització d'aquesta activitat, caldrà disposar de **fitxes explicatives** que ens permetin identificar la vegetació pròpia del bosc de ribera.

També recomanem portar una **càmera de fotografies** (o un mòbil amb càmera), i **una llibreta i un llapis** per poder anotar les característiques que conformen l'hàbitat on hem trobat cada un dels exemplars.

Dades complementàries

Durada de l'activitat: 4 hores

Més informació

El Medi Natural del Bages. El bosc de Ribera.

<http://ichn.iec.cat/Bages/ribera/ribera.htm>

El bosc de ribera: un hàbitat únic.

<https://naturepolitan.wordpress.com/2013/02/28/bosc-ribera/>

Quaderns de treball de la xtec. El bosc de ribera.

http://www.xtec.cat/serveis/cda/a8903085/El%20bosc%20de%20ribera_eso.pdf

CONSTRUÏM UN REFUGI PER A INSECTES

Descripció de l'activitat

Els refugis per a insectes afavoreix la biodiversitat d'una zona, tot potenciant la presència d'insectes beneficiosos com poden ser les marietes, les papallones, les vespes, les abelles, les crisopes... que a la vegada són excel·lents agents pol·linitzadors.

Objectius

Amb la construcció d'un refugi per a insectes podrem afavorir la biodiversitat d'una zona, tot proporcionant un hàbitat segur per a determinats insectes.

Material

Per a la construcció de l'estructura caldran objectes amb petits orificis com ara totxanes, tela de galliner, branques de mida petita, pinyes, etc. i també entre 3 i 5 palés per a fer els fonaments i el marc de l'estructura. Per a treballar els materials recomanem també disposar de guants i eines bàsiques com ara un martell i claus per poder falcar els diferents elements.

La col·locació d'aquests refugis per a insectes ha de ser en una zona assolellada (sobre tot a l'hivern) i protegida de la pluja i el vent. També és important que estigui situat a prop de zones on es troben plantes, herbes, arbustos i aigua perquè els insectes puguin alimentar-se sense haver de moure's molt.

Dades complementàries

L'activitat es pot dividir en tres etapes:

- La primera part pot ser un espai d'informació sobre els insectes que voldrem beneficiar, tot escollint, també, quina serà la seva ubicació òptima.
- La segona part consistirà en obtenir els materials necessaris per completar la seva construcció.
- La tercera etapa es centrarà en el disseny i la construcció del refugi per a insectes.

Més informació

Hotel per a insectes

<http://plld.blogspot.com/2015/05/hotel-per-insectes.html>

CREACIÓ D'UN HERBARI

Descripció de l'activitat

Un herbari és una col·lecció de plantes seques, generalment premsades, que es poden conservar indefinidament. Als herbaris totes les plantes estan ordenades amb criteri científic, segons la família a la qual pertanyin, i identificades pel seu nom científic (aquest nom identifica a cada espècie internacionalment i es el mateix per a tot el món).

Des del punt de vista didàctic els herbaris **faciliten l'estudi i el coneixement de les plantes**, a més de

fomentar el treball sistemàtic i les facultats d'observació. Tampoc s'ha de menysprear la possibilitat de servir d'excusa per a passejar, fer excursions i conèixer millor el nostre entorn practicant una modalitat de col·leccionisme.

El primer pas per fer un herbari és **herboritzar**, és a dir anar a collir les plantes.

- Si la planta es petita s'agafa sencera amb arrels i tot, però sense terra.
- Si la planta és gran es tria un fragment de branca que contingui fulles senceres i l'extrem per on brota. Pot ser convenient tallar la branca amb tisores. Tingueu en compte la mida del paper que fareu servir per muntar l'herbari.

És molt important agafar flors en el cas que l'exemplar estigui florit.

Els exemplars es fiquen en bosses sense aixafar-los i es pren nota del lloc de recol·lecció i les seves característiques. Si pot ser: localitat, altitud, dades i nom del lloc, ecologia, tipus de terra, inclinació, exposició al sol, data, nom del recol·lector i tot el que creieu interessant mencionar.

Un cop feta la recollida, **la planta es premsa quan abans millor**, entre paper de diari per assecar-la el més ràpidament possible. Per a premsar-les utilitzarem planxes de fusta o cartró gruixut amb pes a sobre, com ara llibres, totxos, garrafes d'aigua, etc. Abans de tapar-la us heu d'assegurar que quedarà en una bona posició, el més natural possible. Afegireu un retall de paper amb les dades de la recol·lecció i un nom o un número que permeti identificar-la posteriorment. Sabrem que una planta està totalment seca si s'aguanta horitzontalment com si fos de cartró. Si fa calor i la premsa està en un lloc ventilat, la planta s'assecarà en pocs dies.

Passats uns dies, **quan tinguem les plantes assecades**, passarem a muntar l'herbari. Es col·loca la planta sobre el full o la cartolina on hagi d'anar i es subjecta amb el mínim de cinta adhesiva possible. Per exemple una mica per agafar la tija principal en un sol punt o dos. Al full definitiu es posa una etiqueta amb el nom científic, la família, els noms vulgars, la data i el lloc de recol·lecció, o bé tot això s'escriu en el mateix full on heu posat la planta.

Exemple de fitxa:

Nom científic: *Melia azederach*

Família: MELIÀCIES

Nom català: Melia

Nom castellà: Melia

Nom anglès: Melia

Lloc de recol·lecció: Bosc de Can Girona (Santa Maria de Martorelles)

Data de recol·lecció: 15 / 07 / 13

Característiques del lloc de recol·lecció

Carrer cèntric. Cantonada orientada a l'est. Plantat a la vorera, en un sot. Terreny pla.

Responsable/s de la fitxa: Marc Puig i Neus Sánchez

Objectius

Amb la realització d'aquesta activitat podem conèixer millor les plantes de l'entorn i crear una eina útil per a la identificació de plantes dels nostres entorns més propers i comuns.

Material

Per desenvolupar aquesta activitat necessitarem:

- Llapis i llibreta de camp per prendre nota de les dades del lloc de recol·lecció de la planta.
- Bosses de plàstic i tisores per fer la recol·lecció.
- Paper de diari, planxes de cartró o fusta i algun material pesat per a fer el premsat.
- Fulls de paper o cartolina de la mida que hagueu triat i cobertes o carpeta per protegir l'herbari.
- Etiquetes adhesives i retolador.
- Tisores i cinta adhesiva.
- Fitxes per anotar el nom científic, els noms vulgars i les dades de la planta

Dades complementàries

Durada de l'activitat: 1,5 hores

Més informació

Com fer un herbari?

<http://www.xtec.cat/centres/a8034217/sintesi3/herbari%20molins/Herbari/herbari2.htm>

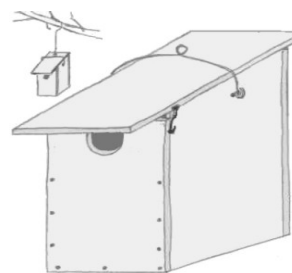
<http://raconatural.blogspot.com.es/2009/01/fem-un-herbari.html>

CREACIÓ DE CAIXES - NIU

Descripció de l'activitat

Una caixa-niu és una **estructura artificial que pot ser utilitzada pels ocells que fan niu a les cavitats dels arbres o de les roques**. Les caixes-niu es col·loquen per a diverses espècies d'ocells més o menys amenaçades (mallerengues, pica-soques blaus, colltorts, raspinells, etc.). Les caixes-niu **es poden construir amb diversos materials**, però la fusta és, sens dubte, el més assequible, el més natural i el més senzill de treballar. Mai hem d'utilitzar llaunes o pots de plàstic perquè, amb el nostre clima, es converteixen en veritables forns quan puja la calor. També haurem d'evitar utilitzar conglomerats o altres materials que es facin ràpidament malbé amb l'aigua. Hi ha un gran nombre de models de caixes adaptats a les diferents espècies, hàbitats i als gusts dels constructors i no cal obsessionar-se amb les mides. Les que es donen per al model que s'explica a continuació són orientatives i poden ser modificades sense problemes en funció del material de què disposem. L'única excepció són els diàmetres d'entrada de les obertures: en aquest cas sí que cal ser molt estricte si volem que sigui una espècie determinada la que utilitzi la caixa.

Mides en centímetres:

		26	28				
T	L1	L2	S	D	F	15	
11,5	28	26	25	28	25		

T: Terra L: Laterals S: Sostre D: Darrera F: Frontal Guix: l a l,5 cm

Per construir la caixa-niu...

1. Marquem les peces a la fusta utilitzant llapis i cinta mètrica.
 2. Serrem la fusta amb un xerrac i llimem lleugerament per eliminar les estelles.
 3. Clavem la peça del darrera i els dos laterals vigilat que quedin ben igualades per dalt.
 4. Clavem el terra havent comprovat que s'ajusta correctament a les altres peces (si no fos així el llimarem fins que ho faci).
 5. Clavem la part frontal comprovant que no impedeixi el correcte tancament de la tapa (la part frontal ha de quedar lleugerament per sota de la part superior dels laterals).
 6. Collarem uns visos per fixar bé tota l'estructura.
 7. Instal·larem la tapa mitjançant una frontissa (es fixa a l'exterior de la caixa unint la tapa amb la part del darrera).
 8. Si volem penjar la caixa, amb un filferro galvanitzat (no es rovellen) farem una nansa que fixarem a la caixa pels laterals (mai per la tapa).
 9. L'orifici d'entrada és recomanable fer-lo abans de clavar la part frontal. Sempre farem l'entrada el màxim d'allunyada possible del terra de la caixa.
 10. La tanca per evitar l'obertura de la tapa la farem amb un parell de claus que lligarem amb un filferro.
- II. Per acabar numerarem la caixa en un dels laterals i a la part frontal.

Instal·larem les caixes-niu deixant una separació mínima entre elles de 50 a 80 metres. Les situarem en una branca lateral d'un arbre (penjada) o al tronc principal (lligada), sempre situada de 2 a 8 metres sobre el terra. Cal vigilar que l'orifici d'entrada quedi el màxim d'allunyat possible del tronc principal de l'arbre o d'altres branques que podrien facilitar l'accés als depredadors.

Objectius

Amb la realització d'aquesta activitat podem conèixer més de prop el procés de creació dels nius dels ocells i la seva procreació com a espècies.

Material

Per a la realització d'aquesta activitat, caldrà disposar de

Dades complementàries

Durada de l'activitat: 2 hores

Més informació

Construcció de caixes niu

<http://www.xtec.cat/~jcerdeir/ornitoweb/caixes.htm>

MENJADORES PER A OCELLS

Descripció de l'activitat

Les menjadores són un sistema immillorable d'observar de ben a prop els ocells.

Heu de tenir la precaució de col·locar-la en lloc que estigui lliure de la presència de gats, i si això no és possible, penjar-la de les branques d'un arbre.

NO alimenteu a les aus durant la primavera i l'estiu; no és recomanable. A la menjadora només hi haureu de posar menjar a partir d'octubre o novembre i durant l'hivern.

Segons el tipus de menjar que hi posem, atraurà unes espècies d'ocells o unes altres:

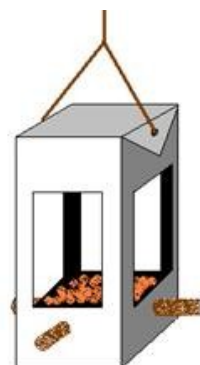
- El pa sec atreu a **coloms, tórtors i pardals**. Però té un problema, i és que quan un ocell s'atipa de pa sec i després se'n va a beure, el pa que té dins la panxa amb l'aigua s'infla, i a l'ocell li ve mal de panxa. Per tant, per evitar els mals de panxa, sempre que hi poseu pa, abans l'haureu de mullar; però aleshores heu de tenir la precaució de canviar el pa cada dia, per tal que no es faci malbé.
- Mescles de llavors per a canaris o periquitos. Les trobareu en supermercats i botigues d'animals; són barreges de llavors d'escaiola ("alpiste"), mill i civada. Atreu a **pit-roigs, pardals, coloms, tórtors, pinsans, merles, tords, verderols, cadernerres, lluerets, cargolets, estornells, garses i cueretes**.
- Pipes de gira-sol pelades i SENSE SAL. Potser les haureu de buscar en botigues d'animals. Atreu a **mallerengues carboneres, picots, pardals, tórtors, coloms, pinsans, cargolets, lluerets, verderols, cadernerres i garses**.
- Cacauets pelats i SENSE SAL. També les haureu de buscar en botigues d'animals. Atreu a **mallerengues carboneres, picots, cargolets, lluerets, verderols i estornells**.
- Cacauets amb clofolla i SENSE SAL. Potser en podeu trobar al supermercat, però és important que siguin sense sal.
- Pipes amb clofolla i SENSE SAL.
- Nous, avellanes i ametlles pelades.
- Cereals (blat, ordi, civada, blat de moro...). Atreu a **cargolets, coloms, tórtors, verderols, lluerets i estornells**.
- Fruita. Peles de poma i de taronja. Atreu a **merles, cargolets i pit-roigs**.

Tot el menjar ha d'estar sec i en bon estat, i no pot ser NI CUIT NI SALAT. Protegiu-lo de la pluja perquè no es faci malbé.

MODEL I. AMB UN TETRA BRIK

MATERIAL: un cartró buit de llet, regla, retolador, ganivet amb punta, tisores, dos branquillons rectes de 1 cm. de gruix, cordill, menjar per a ocells.

Fes unes finestres grans en cadascun dels quatre costats del cartró de llet, deixant uns 5 cm per dalt i per baix, i 1 cm a dreta i esquerra. Per fer-les, primer dibuixa-les amb la regla i el retolador, i després retalla-les amb ajuda del ganivet i les tisores. Fes un forat a

sota de cada finestra, a 2 o 3 cm de la vora, i passa-hi els branquillons d'un cantó a l'altre; aquests pals serviran perquè els ocells s'hi puguin estar mentre mengen. Fes dos forats més a la part superior del cartró que et serviran per passar-hi el cordill. Omple la base del cartró amb menjar per a ocells. Finalment, emporta't el cartró al bosc o a un parc i penja'l d'una branca d'arbre amb el cordill. Recorda't d'anar afegint de tant en tant més menjar per als ocells.

MODEL 2. AMB UN CORDILL

MATERIAL: cacauets amb clofolla i sense sal, peles de poma i de taronja, cordill.

Ves lligant els cacauets al cordill, un darrera l'altre com si fessis un cuc. Després penja'ls de les branques d'un arbre. També hi pots penjar peles de taronja i de poma.

MODEL 2. AMB UNA BOSSA DE MALLA

MATERIAL: una bossa de malla –aquella mena de xarxa en que venen les taronges i les patates–, cacauets pelats i sense sal, cordill.

Omple la bossa de malla amb els cacauets, lliga-la amb un cordill i penja-la d'un arbre.

Objectius

Amb aquesta activitat podem conèixer millor de què s'alimenten els ocells. De la mateixa manera, tindrem l'oportunitat de fer una observació directa dels ocells de molt més a prop.

Més informació

<http://www.jouscout.com/taller14.htm#t109>